

GREEN PUBLIC PROCUREMENT
in SLOVAKIA to UKRAINE

В дослідженні, проведеному в 2017 році була здійснена оцінка поточної ситуації регулювання питань зелених державних закупівель (ЗДЗ) в законодавчій сфері України і практичне застосування цих положень. У цьому документі зазначаються переваги, рекомендації та перепони для впровадження зелених закупівель в Україні, які містяться в дослідженні.

Перепони

Дослідження законодавчої бази ЗДЗ в Україні показало, що ЗДЗ визначаються в українському законодавстві переважно на рівні принципів та загальних деклараційних положень, однак їй бракує детального опису механізму реалізації.

Дослідження показали, що на українському ринку застосовується дуже обмежений обсяг зелених закупівель товарів, робіт та послуг. Це може бути компенсовано імпортними товарами. Згідно з законодавством України застосовується принцип недискримінації іноземних учасників торгів, однак зазвичай іноземні претенденти для участі у закупівлях обмежені в доступі до процедур закупівлі в Україні через мовний бар'єр та вимоги щодо наявності відповідного досвіду роботи. Тому постачальники, які можуть надавати більш привабливі за стійкістю товари / роботи або послуги, не беруть участь у тендерних процедурах.

Замовники державних закупівель не використовують навіть ті документи щодо ЗДЗ, які містяться в чинному законодавстві (наприклад критерій вибору переможця без прив'язки до ціни) через побоювання звинувачень у зловживанні використанні державних коштів. Однією з можливих причин може бути те, що вони мають низький рівень обізнаності про ЗДЗ та їх переваги.

Можливості

Впровадження норм Угоди про асоціацію між Україною та ЄС надає можливість Україні імплементувати положення ЄС щодо сталого розвитку та ЗДЗ до українського законодавства. До 2019 року відповідне законодавство має бути розроблене та прийняте.

З 2016 року набула чинності Угода про глибоку і всеохоплюючу зону вільної торгівлі, згідно з якою було усунуто багато перепон (наприклад, численні тарифи). Тому це надало виробникам та постачальникам можливість охопити набагато більший ринок та здійснювати більш активну торгівлю між Україною та ЄС, включаючи торгівлю сталими товарами / роботами / послугами.

На національному рівні в Україні існує пілотний проект щодо створення Центрального органу закупівель, який забезпечуватиме більш професійні та централізовані закупівлі типових товарів / робіт / послуг для державних органів. Якщо замовники державних закупівель будуть обізнані у сфері ЗДЗ, вони будуть застосовувати на повсякденному рівні більш екологічні рішення, що в свою чергу збільшить обсяг ЗДЗ в Україні. Поки що це було розпочато як пілотний проект для кількох міністерств та однієї регіональної адміністрації.

Рекомендації

- 1) Перш за все, основною рекомендацією є створення в Україні сприятливої законодавчої бази про ЗДЗ. Вона повинна містити імплементацию мінімальних відповідних положень законодавства ЄС щодо державних закупівель з подальшою розробкою детальних підзаконних актів, що були б зрозумілі для більшості учасників закупівель.
- 2) Ще до розробки та прийняття нового законодавства слід застосовувати деякі існуючі компоненти впровадження ЗДЗ, як-от критерій вибору переможця без прив'язки до ціни, кваліфікаційні критерії.
- 3) Тренінги та підвищення рівня обізнаності для учасників закупівель усіх рівнів щодо ЗДЗ і їх переваг мають суттєве значення так само як і імплементация нового законодавства. Без належного застосування ці норми можуть лишитися без використання. Тому необхідно розробити чіткі та детальні інформаційні матеріали для різних типів замовників державних закупівель та товарів. Одним з таких практичних інструментів може стати включення інформації про ЗДЗ до інформаційної бібліотеки для замовників державних закупівель (за посиланням <http://infobox.prozorro.org/>) і застосування її державним підприємством, яке здійснює управління порталом державних закупівель.
- 4) Проведення нового дослідження ринку екологічних продуктів та послуг, яке б враховувало нові торгові угоди та нові ринки України.

Дослідження проводилося в рамках проекту «**Передача Україні досвіду зелених державних закупівель Словаччини**» за підтримки SlovakAid, Програма розвитку співробітництва Словацької Республіки.

www.slovakaid.sk

www.sccd-sk.org

www.golocal-ukraine.com